

Jachthavenweg 121
1081 KM Amsterdam
Postbus 75265
1070 AG Amsterdam

info@vandoorne.com
t 020 6789 123
f 020 6789 589

Datum 18 december 2013
Inzake consultatie Vereenvoudiging en digitalisering
rechtspraak

L.S.,

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid op een drietal punten te reageren op het voorstel tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Algemene wet bestuursrecht in verband met de vereenvoudiging en digitalisering van het procesrecht.

Handhaving mogelijkheid om zaak aanhangig te maken zonder direct verder te procederen

Op pag. 15 van de toelichting staat vermeld dat de mogelijkheid om op zeer lange termijn te dagvaarden vervalft. Hiervan zou volgens de toelichting weinig gebruik worden gemaakt. Om die reden gaat het voorstel er nu in art. 125 vanuit dat het geding aanhangig is vanaf de dag waarop het verzoekschrift bij de rechter is ingediend als bedoeld in art. 77j en komt ook de huidige mogelijkheid van anticipatie (art. 126 Rv) te vervallen.

Het komt in de praktijk wel degelijk regelmatig voor dat er behoefte is om een zaak aanhangig te maken zonder direct verder te procederen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het belang van het handhaven van een conservatoir beslag door wel - op de voet van art. 700 lid 3 Rv - de eis in de hoofdzaak aanhangig te maken waarna partijen met elkaar onderhandelen of verder zaken met elkaar doen vanuit de wetenschap dat er in ieder geval zekerheid voor verhaal is met het gelegde conservatoire beslag (terwijl er geen ruimte is voor een bankgarantie). Ook kan gedacht worden aan de situatie dat in een - veelal internationale - verzekeringsovereenkomst een vervaltermijn is opgenomen waarbinnen een gerechtelijke procedure moet worden gestart, terwijl er geen behoefte bij partijen bestaat om daadwerkelijk te procederen. Denk ook aan zaken op het gebied van de handhaving van intellectuele eigendomsrechten, die onder de werkingssfeer van het Trips-verdrag (Trb. 1995, 130) en/of art. 1019 Rv vallen (art. 1019i Rv). Dan moet binnen een bepaalde termijn alsnog een bodemprocedure aanhangig gemaakt worden. Partijen hebben in die zaken vaak geen enkele behoefte om na een kort geding alsnog een bodemprocedure aanhangig te maken, zodat het in veel gevallen bij het uitbrengen van een dagvaarding blijft. Verder kan ook nog gedacht

worden aan de wat complexere internationale geschillen, waarin een buitenlandse rechterlijke of arbitrale beslissing moet worden afgewacht.

Gezien het voorgaande vinden wij het van groot belang dat alsnog in het wetsvoorstel de mogelijkheid wordt geopend dat de eiser/verzoeker de zaak wel aanhangig kan maken zonder gelijk het verzoek bij de rechtbank te moeten indienen. Wij realiseren ons dat dit een breuk met de nieuwe systematiek is, maar gezien de evidente voordelen (geen belasting van het gerechtelijk apparaat en geen kosten voor partijen) verdient dit volgens ons serieuze aandacht.

Een alternatief binnen de nieuwe systematiek zou zijn dat de rechter in dergelijke gevallen gehouden is termijnen te verlengen. Volgens ons kent het nieuwe art. 77t daarvoor nu een te beperkt toetsingskader. Dit artikel biedt de rechter namelijk slechts een mogelijkheid af te wijken van het basisstramien als dit met oog op het beginsel van hoor en wederhoor of met het oog op een goede instructie van de zaak noodzakelijk is. In onze visie zou de rechter daarnaast gehouden moeten zijn een gezamenlijk verzoek van partijen om verlenging altijd te honoreren, mits dit niet leidt tot een onredelijke vertraging van de procedure. Een dergelijke bepaling is ook terug te vinden in de meeste op dit moment geldende procesreglementen. Een alternatief voor verlenging zou ook het behoud van de mogelijkheid van doorhaling kunnen zijn (zie ook hieronder).

Behoud van de mogelijkheid van doorhaling (zonder afstand van de procedure te doen)

Op pag. 59 van de toelichting staat vermeld dat de huidige artikelen over doorhaling van een zaak op de rol worden geschrapt. Aan een dergelijke voorziening zou in de nieuwe basisprocedure geen behoefte bestaan nu partijen afstand van de procedure kunnen doen. Afstand van de procedure kan gezien lid 3 van het nieuwe art. 250 in veel zaken (zie de voorbeelden hierboven) echter verstrekkende gevolgen hebben doordat partijen dan van rechtswege worden hersteld in de toestand als ware het geding niet in deze instantie aanhangig geweest. Bij verjaring biedt art. 3:316 lid 2 BW dan nog wel de mogelijkheid om binnen zes maanden een nieuwe eis in te stellen, hetgeen tot extra kosten voor partijen en hernieuwde belasting van het gerechtelijk apparaat zal leiden. Dit terwijl de huidige (enkele) doorhaling blijkens het huidige tweede lid van art. 246 Rv geen rechtsgevolgen heeft en partijen desgewenst de zaak weer op de rol kunnen brengen. In onze visie zou de praktijk (onnodig) geweld worden aangedaan en zou het gerechtelijk apparaat onnodig worden belast als de mogelijkheid van doorhaling zonder rechtsgevolg komt te vervallen. Mogelijk kan - in het kader van de voorgenomen versnelling - de rechter bij oneigenlijk gebruik van doorhaling wel de mogelijkheid krijgen om een zaak niet hernieuwd binnen zes maanden in behandeling te nemen. Zie in dit verband ook het hieronder ingekopieerde art. 2.8 van het - eveneens op versnelling gerichte - pilotprocesreglement van het Hof Amsterdam en de toelichting daarbij waarin ook voor een dergelijk regime is gekozen.

2.28 Uitstel

Behoudens in de elders in dit reglement genoemde gevallen, wordt uitstel alleen verleend:

- a. op eenstemmig verzoek van partijen, tenzij uitstel zou leiden tot onredelijke vertraging van het geding;
- b. op verzoek van een of meer partijen op grond van klemmende redenen.

Een eerste eenstemmig verzoek van partijen als bedoeld onder a. wordt ingewilligd.

De termijn van uitstel is twee weken. Een tweede en volgend eenstemmig verzoek wordt schriftelijk toegelicht, waarbij partijen tevens motiveren waarom doorhaling van de zaak – met de mogelijkheid de zaak later weer op de rol te plaatsen – niet in aanmerking komt.

Het hof kan weigeren een zaak die wegens een uitstelverzoek van partijen is doorgehaald, binnen een termijn van zes maanden weer op de rol toe te laten, als daartoe aanleiding is.

Toelichting:

Een uitstel is in beginsel kort (twee weken). Indien beide partijen een langer uitstel wensen, ligt doorhaling in de rede, tenzij partijen een bijzondere reden hebben om een uitstel voor een bepaalde termijn te verkrijgen. Na doorhaling kan de zaak later weer op de rol worden geplaatst, onder overlegging van de desbetreffende memorie of akte (zie artikel 8.3). Als daarvoor reden is, bijvoorbeeld bij oneigenlijk gebruik van de doorhalingsmogelijkheid, heeft het hof de mogelijkheid te weigeren dat de zaak binnen zes maanden weer op de rol wordt geplaatst.

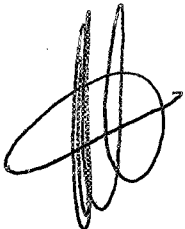
Regiezitting op verzoek van de gedaagde/verweerder in complexe zaken vóór de indiening van het verweer

Op pag. 5 van de toelichting staat vermeld dat de rechter kan afwijken van het stramien van de basisprocedure indien de aard of complexiteit van de zaak dat nodig maakt (artikel 77t Rv; zie ook hierboven over het - volgens ons - te beperkte toetsingskader). Er zou naar ons idee in een belangrijke praktijkbehoefte worden voorzien indien in de wet wordt opgenomen dat de gedaagde/verweerder direct na zijn verschijning op de voet van art. 114 Rv de rechter in bepaalde (complexe) zaken gemotiveerd zou kunnen verzoeken om eerst een regiezitting te houden vóórdat verweer moet worden gevoerd. Op een dergelijke regiezitting zou naast de inrichting van de procedure (getuigenverhoor, deskundigenbericht, etc.) bijvoorbeeld ook beslist kunnen worden eerst een subonderwerp te behandelen en de standpunten over en weer daartoe te beperken. Hierbij zou gedacht kunnen worden aan een complexe zaak met een belangrijk ontvankelijkheidsvraag of een verjaringsverweer. Deze splitsing kan bijdragen aan een efficiënte procesvoering ten behoeve van zowel partijen als het gerechtelijk apparaat. Ook voor de ontwikkeling van het geschil kan een dergelijke bijeenkomst van partijen vroeg in de procedure van belang zijn.

Hoogachtend,

Van Doorne N.V.

Robert Hendrikse

Maurits Kalff

